

skue i

ABKHASIEN

- Abkhasien er en republik, der ligger ud til Sortehavet klemmt inde mellem Rusland i nord og Georgien i øst og syd. Landet anerkendes af Nagorno-Karabakh, Nauru, Nicaragua, Rusland, Sydossetien, Transnistrien, Tuvalu og Venezuela. Arealmæssigt er Abkhasien en anelse større end Sjælland. Hovedstaden er Sukhum.
- I 1989 - da området stadig var en del af Sovjetunionen - havde Abkhasien 525.000 indbyggere. 45,7 procent var georgiere, mens kun 17,8 procent var abkhasere. På grund af en borgerkrig i 1992 - 93 er indbyggertallet sunket til omkring 243.000.
- I 1931 blev Abkhasiens status indskrænket til "autonom republik" inden for den Georgiske Sovjet Republik efter ordre fra Stalin. Det førte de næste årtier til undertrykkelse af abkhasisk kultur, samt stor tilflytning af andre befolkningsgrupper, særligt georgiere, men også russere og armeniere. Etniske georgiere blev garanteret vigtige officielle poster. Disse tiltag var med til at lægge grunden til den konflikt, der brød ud i borgerkrig i 1992. En vigtig grund til, at de talmæssigt stærkt underlegne etniske abkhasere vandt krigen, var at de fik massiv støtte fra en række nordkaukasiske folkeslag. Desuden var Georgien på det tidspunkt hærget af sin egen interne borgerkrig. Russernes rolle var dengang tvetydig, idet de støttede begge sider.

accepteret et selvstændigt Abkhasien og vil have området under georgisk kontrol.

- Hvis de russiske styrker trak sig ud i dag, ville vi have en ny krig med Georgien i mor-

Abkhasien er endt som brik i et speget spil mellem stormagter.

gen, siger Tjirikba med henvisning til de omkring 5000 soldater den store nabo i nord har udstationeret i republikken. I russisk og abkhasisk optik er de fredsbevarende. I Tbilisi opfatter man dem som en besættelsesstyrke på georgisk territorium.

EN RUSSISK KOLONI?

Russiske soldater kontrollerer grænsen. I betaler med russiske rubler. Et flertal af abkhaserne har russiske pas. Derudover betaler den russiske stat her pensioner. Truer Rusland den selvstændighed, som I kæmpede for i starten af 90'erne, så Abkhasien er ved at

blive en russisk koloni?

- Det er en meget forkvaklet holdning, der udspringer af skrækhistorier og fordomme fra Den Kolde Krig; at Rusland skulle være et 'ondt imperium' og have slette intentioner. Russerne støtter os. De hjælper med at bygge veje. De investerer. De leverer sikkerhed. Rusland er en kilde til stabilitet. Det kan ikke opfattes som en trussel. Georgiske politikere er frustreret over det, men russisk tilstedeværelse i Abkhasien er blot en konsekvens af deres egen aggressive adfærd, svarer Vjatjeslav Tjirikba.

Forholdet mellem Georgien og Abkhasien nåede et nyt lavpunkt i august 2008, da forhenværende præsident og NATO-ansøger Mikhail Saakasjvili gav ordre til at angribe russiske styrker i en anden republik som Georgien kræver herredømme over - Sydossetien - og dermed startede en fem dage lang krig.

At både en ny præsident, Giorgi Margvelashvili, og en ny premierminister, Irakli Garibashvili, trådte til i Tbilisi i november 2013 har indtil videre ikke betydet en opløsning af konflikten langs Sortehavskysten. Garibashvilis regering har dog taget initiativ til at omdøbe Ministeriet for Reintegration. Ministeriet i den georgiske regering har siden 1.

januar 2014 heddet: Ministeriet for Forskning.

Men det gør ikke indtryk på den abkhasiske udenrigsminister:

- Vi er ligeglade. De kan omdøbe et ministerium, hvis de vil. Det er deres sag. Vi oplever ingen ændringer efter den nye regering tog over. Muligvis har retorikken ændret sig en smule, men vi er ikke så naive at tro deres flotte ord. Georgien forsætter med at prøve at isolere Abkhasien på den internationale scene, udfører spionage og andre former for fjendtlig aktivitet.

NÅLESTIK OVER GRÆNSEN

Han noterer sig dog at nålestiksangrebene ind over grænsen synes at være aftaget for en tid.

- Med operationerne har bevæbnede grupper finansieret af den georgiske regering hidtil skabt meget frygt og utryghed i befolkningen. De har plyndret, hærget og udført kidnapninger. I 2012 kostede den aktivitet 11 af vores embedsmænd og politifolk livet.

Vjatjeslav Tjirikba er ked af den måde konflikten fremstilles på af vestlige medier. I Abkhasien opfattes USA og EU som aktører, der tager meget ensidigt stilling til fordel for Georgien.

- Vestens tilgang over for Abkhasien kan bedst beskrives som hyklerisk og dobbeltmoralisk. Hvad vestlige ledere tillader Kosovo nægter de Abkhasien, siger han og drager en parallel fra Kaukasus til Balkan, hvor USA samt et flertal af EU-lande heriblandt Danmark officielt godkendte Kosovos selvstændighed fra Serbien i februar 2008.

Senere samme år rasede vestlige ledere over Ruslands beslutning om at anerkende Abkhasien og Sydossetien. De kaldte det blandt andet "fuldstændig uacceptabelt" og "et brud på international lov".

DANMARKS DOBBELTMORAL

Den dobbeltmoral, Tjirikba taler om, kan også siges at gælde Danmark.

Seks måneder efter at daværende udenrigsminister Per Stig Møller i tilfældet med Serbien havde set stort på FN charterets artikel 2 om respekt for medlemsstaters nationale enhed ved at anerkende Kosovo, udtalte han til Ritzau:

"Jeg fordømmer klart den russiske beslutning om at anerkende de georgiske udbryderrepublikker, Abkhasien og Sydossetien, som uafhængige. Den russiske beslutning strider direkte imod princippet om Georgiens uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet, som blandt andet er anerkendt af FN, herunder resolutioner i Sikkerhedsrådet".

Udover at denne udtalelse afspejler en holdning, der ikke stemmer med dansk politik over for Serbien, tager den ikke højde for Abkhasiens lange tradition for selvstyre og selvstændighed.

SOVJETUNIONENS FALD

Siden 1921 havde skiftende forfatninger defineret abkhasernes autonomi i sammenslutningen med sovjetrepublikken Georgien. Til abkhasernes store bekymring blev dette selvstyre egenhændigt annulleret fra georgisk side i marts 1990 på den kaotiske tid, hvor Sovjetunionen faldt fra hinanden og Georgien blev et selvstændigt land. Det skete uden hensyn til abkhasernes interesser og ønsker og efterlod dem uden egen forfatningsmæssige status. Derfor opfattede de ifølge ekspert i konflikten George Hewitt dette træk som en "kvasi-kolonial annektering".

To år efter fik Abkhaserne bekræftet deres værste anelser, da regeringen i Tbilisi bakkede den skæbnsvangre beslutning op ved at sende styrker mod Sukhum for at sikre sig kontrol med området. Georgiske soldater krydsede grænsefloden Ingur i en rus af nationalisme, opildnet af deres ledere og ekstreme udsagn om, hvad der skulle ske med den abkhasiske civilbefolkning.

Til trods for den altødelæggende borgerkrig og efterfølgende international isolation

- som længe var total fordi Rusland bidrog til den under forhenværende præsident Boris Jeltsin - er det lykkedes Abkhasien at komme på fode igen.

- Vi har formået at opbygge en velfungerende stat. Uagtet at det ignoreres af EU og USA er Abkhasien et af de eneste virkelige demokratier blandt de tidligere sovjetrepublikker. Vi har afholdt fem parlamentsvalg og fem præsidentvalg, siger Tjirikba.

Vi har afholdt fem parlamentsvalg og fem præsidentvalg.

UDENRIGSMINISTER VJATJESLAV TJIRIKBA

Internationale observatører bekræfter at demokratiet trives i republikken og roser valgene for deres høje standard - senest i marts 2012 da indbyggerne stemte om hvem, der skulle sidde i nationalforsamlingen.

Alligevel har organisationer som EU og Europarådet gentagne gange erklæret sig som modstandere af demokratiet i Abkhasien.

Delegeret i Europarådet for Venstre og såkaldt 'rapporteur' for Georgien, Michael Aastrup Jensen, refererer i en udtalelse til det "såkaldte parlamentsvalg" og mener ikke, der eksisterer "nogen lovlig eller forfatningsmæssig basis" for at afholde det. Derfor vil han ikke anerkende valgbehandlingen som "legitim".

EU IGNORERER ABKHASIEN

- I USA, men også i Europa er der over for Rusland sket en tilbagevenden til mentaliteten fra Den Kolde Krig de seneste år. Derfor vælger EU fuldstændig ukritisk side i den georgisk-abkhasiske konflikt. Det har den konsekvens, at EU ignorerer Abkhasien og nægter vores land adgang til det internationale samfund. Det er frustrerende for os, for vi opfatter os selv som europæere. Vi opfatter Abkhasien som et europæisk land, der deler europæiske værdier, siger udenrigsminister Tjirikba.

Man kan næppe overvurdere, hvad international anerkendelse betyder i Sukhum. Han advarer vestlige ledere mod faren ved ikke at anerkende Abkhasien:

- Så længe Abkhasien ikke opfattes som en selvstændig nation, er der potentiale for en opløsning af konflikten, som kan destabilisere hele regionen. Georgien kan i dag retfærdiggøre et militært angreb med, at det blot er løsningen på et 'internt problem', siger han.

UDVIDELSE AF NATO

Mens det forbliver usandsynligt og for indbyggerne uønskværdigt, at Abkhasien nogensinde bliver en del af Georgien igen, er landet endt som brik i et speget spil mellem stormagter, der har betydelige geopolitiske interesser i Kaukasus og kæmper om overherredømmet i regionen. For vestlige aktørers vedkommende drejer det sig blandt andet om en hovedløs udvidelse af NATO.

I den konfrontation tages der kun begrænset hensyn til de mennesker, der lider under konflikten, deres ønsker og håb for fremtiden. Det gælder både abkhaserne, men også de tusindvis af georgiere, som måtte flygte, og nu frister en kummerlig tilværelse i nedlagte sanatorier, barakbyer og lejre rundt omkring i Georgien på tyvende år.

- Vi arbejder for at overbevise Vesten om, at den eneste måde at løse striden mellem Georgien og Abkhasien på, er at acceptere politiske realiteter, siger udenrigsministeren med henvisning til Abkhasiens de facto-selvstændighed og fortsætter:

- Den hurdle må vi overvinde for at kunne leve sammen i fred og fremgang. Der er ikke nogen anden vej.